ואגלח ממעות מעשר שני. קרבנות שגזר עליו הכתוב ביום תגלחתו לקנה ממעות מעשר שני: **נדור.** על התורה ואינו יולא בה ידי תגיגה: **נזיר ואינו מגלח.** ממעות מעשר אלא מן המוליו לכיון דאמר הרי עלי נתחייב לאמירה לגבוה כמסירה להדיוט[1] וכי הדר אמר על מנת לאו מילתא היא: **הסוף גברא.** מלוה מחמת מיתה היא: **להא שמעתא.** דאמרי הרי עלי תורה ואלא בה ידי תגיגה: **משמיה דנפשיה.** ולא אמר לה בלשון בעיא אלא מלוי מלירה דאמרי הרי עלי תורה ואלא בה ידי תגיגה הריני נזיר ואגלח ממעות מעשר שני נדור ואינו יולא נזיר ואינו מגלח: **לאון הכי מסניגיה לה.** מלילה ולא משמיה דר' יוחנן: **אלא דבעא מיניה ריש לקיש מר' יוחנן מסניגן לה.** לאהדר ליה ר' יוחנן הכי: **ויקרב את העולה.** עולת יום שמיני של מלואים שהטיל הכתוב על אהרן תובה ליום קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים (ויקרא ט): **ויעשה למשפט.** מה משפט האמור בעולת תובה על הרחין כמשפט המפורש בעולת נדבה ויוקרא קאמר שכל משפטי עולה ושלמים שם נאמרו ובשל נדבה דבר הכתוב לכהיב אלם כי יקריב מכם[2] משמע לכשירלה יקריב וכהיב התם וסמך ידו ואתא האי כמשפט לכהיב בעולת תובה ללמד עליה שהטעון סמיכה[3] כשאר משפטי נדבה: **לאמר ליה.** ר' יצחק לנחמן: **דאמר לך מני.** הא לאיטטריך קרא לכהי ולא גמר לה בגזיז אל דמה מלינו בשל נדבה שהיא עולה וטעונה סמיכה אף תובה שהיא עולה כמותה טעונה סמיכה: **ס"ס היא.** לאמר במתניתין מבילין שלמים של י"ט שהן תובה ואין סומכין עליהן וטעמא מאי משום לסמיכה דויקרא כתיב בשלמי נדבה ואם שלמי נדבה קרבו קרבנו וסמך ידו וגו' וקא סבירי לה גמריו תובה מנדבה דפרכינן מה לנדבה שכן מלויה בכל שעה שיללה יתנדב ויביא תאמר בתובה שאינה באה לכשיתחייב הלכך [וסמיכה] אף אי אין מביא כל הטעון נסכים והוא קרבן יחיד שיטעון סמיכה ואתו להו שלמי תובה מהאי טעמא: **לא נחלקו על הסמיכה.** בשלמי תובה שנרוך שיהא קרבן יחיד ולדורות. תכ"ס. ג. משמיני למילואים שהיא קרבן ציבור ולפי שעה. שם.

נזיר ואינו מגלח. ודוקא דקאמר הכי אבל אם אמר לפנים על מנת שאלא מגלח אלא תורה לא ואן בנזיר ואן מאמע בסוס מגיגה הרי עלי תורה לא ואן בנזיר ואן בקונטי שפירש טעמא משום דכיון דאמר הרי עלי נתחייב לאמירה לגבוה כמסירתו להדיוט וכי אמר ע"מ לאו מילתא היא:

ויקרב את העולה וגו'. פירש רש"י דקאי לעולה של אהרן שנאמר בפ' שמיני ולא נהירא דהא קאי לעולת לבור[א] דהכתיב שעיר העם ומיד אמ"כ כתיב ויקרב את העולה ועולה של אהרן מפורשת בפסוק אחר בפרשה לכן נראה דאין הכי נמי דקאי לעולה של לבור:

למד על עולת חובה שטעונה סמיכה. ותימה לאמר התם דאין טעונין סמיכה בקרבנות לבור אלא בשאר קרבנות וזו אינה מן הטנין אלא (פר) של ע"ז ופר של העלם דבר ולפי רש"י לפירש להכא מיירי בקרבן של אהרן שהוא קרבן יחיד ניחא וי"ל דהא דקאמר דאין לריכין סמיכה אלא בג' קרבנות היינו דוקא בקרבנות שהן לדורות אבל הכא מיירי בקרבן המלואים שהיה לפי שעה ומ"מ קאמר דהיכי ילפינן דורות מעשה דקא למד על עולת תובה שטעונה סמיכה ועוד היכי ילפינן יחיד מלבור להא פי' דקרא דויעשה כמשפט מיירי בקרבן לבור ולפי' רש"י ניחא ועוד י"ל שנוית השוה לשמיכה הוחיל וגלה לנו קרא דויקרב את העולה וגו' דילפינן שעה מדורות וקרבן לבור מקרבן יחיד[ב] דכתיב אלם כי יקריב לדורות וה"ה לדילפי דורות מעשה ויחיד מלבור[ג] ועוד אמר הר"מ דיש ליעד פי' רש"י ולעולם פשטיה דקרא דויקרב העולה מיירי בקרבן לבור ואי קשיא הא אינה טעונה סמיכה דקאמר ג' סמיכות בלבור י"ל דאין ס"ג קרבנות שהן לדורות אבל הכא אינו ענין לקרבנות לבור להא קי"ל דאין טעונין סמיכה אלא בשאי קרבנות שהן מן הטנין אבל קרבנות שאין מן הטנין לקרבנות אהרן שהוא קרבן יחיד: **דלא** גמרי שלמי חובה בו'. השתא אית ליה לרבי יוסי דאמר בר טעמא דרש"י דאמרי אין סומכין היינו משום דאין טעונין סמיכה ולא כרבי יוסי דקאמר בשמוך דפליגי בתכת כו' ורש"י פי' בתרי' טעמא משום שבות שמשתמש בבעלי חיים ויפה פי' א] דבפ' אין דורשין (תגיגה דף טז:) משמע דבתרי פליגי לרבי יוחנן:

דלמא מעולת חובה גמרי. ואם תאמר והא הוי דבר הבא מן ההיקש דעולת חובה לא ילעינן אלא מנדבה דכתיב בשלמי נדבה ודבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בנינן אב וי"ל דבעינן בזבחים (דף ג.) אם חוזר ומלמד בנינן אב ואם לאו והכא קאמר אם תמלי לומר חוזרין ומלמדין בנינן אב דבר הלמד בהיקש מעולת חובה גמירי לה לחובה מחובה ילפינן: **והביא**

ג א מיי' פ"ג מהל' תגיגה הלכה יד:

נא ב מיי' פ"ח מהל' מזידות הלכה יד:

נב ג מיי' פי"ח מהל' זבים הלכה כ סמג לאוין פב טוש"ע מ"מ סי' רנג סעיף יב [ובא אלעפ ב"ש ב"ע ע"ב]:

נג ד ה מיי' פ"ג מהל' מעשה הקרבנות הל' ו סמג עשין קפג:

נד ו מיי' שם הל' יב:

רבינו חננאל

הזכיר מעשה שדומה לו, ההוא דאמר הבו ת' זוז לפלוני ולינסיב בהתי, אמר רב פפא ת' זוז שקיל, דהא אמר הבו ליה ת' זוזי, ברתיה אי בעי שקיל ואי בעי לא שקיל. ודייקינן מינה טעמא הבו ליה ולינסיב, אבל אי פריש ואמר לינסיב והבו ליה, אי נסיב ברתיה שקיל, ואי לא נסיב לא שקיל. **תני תנא קמיה דר' יצחק,** מאי דכתיב ויקרב את העולה ויעשה כמשפט, כמשפט עולת נדבה, מה עולת נדבה כתיב בה אם עולה קרבנו מן הבקר וגו', וכתיב בה וסמך ידו על ראש העולה וגו', כך עולת חובה טעונה סמיכה. אמר ליה זו לב"ש היא דאע"ג דכתיב סמיכה בשלמי נדבה, שנאמר ואם זבח שלמים קרבנו וגו', וסמך ידו על ראש קרבנו, כיון דבשלמי חובה לא כתיבא סמיכה לא ילפי הני מהני, ולפיכך שנו ב"ש במשנתנו מביאין שלמים ואין סומכין, דאי ב"ה כיון דגמרי שלמי חגיגה משלמי נדבה, לפיכך שנו במשנתנו מביאין שלמים וסומכין עליהן, בעולת חובה לב"ה לא היה צריך לכתוב כמשפט וללמוד מינו סמיכה בעולת חובה, אלא אפילו בלא פסוק ליליף עולה מעולה, כמה דילפי שלמי חובה משלמי נדבה. ודחינן וממאי דב"ה זה ששנינו סמיכה בשלמי חובה משלמי נדבה למדו אותה, דלמא חובה מחובה למדו, שלמי חובה מעולת חובה למדה, ועולת חובה גופה בעיא קרא מפורש שיש בה סמיכה, ולפיכך אתא כמשפט לומר שעולת חובה טעונה סמיכה. ואמרינן [ג] למה דחית שלא ילמדו סמיכה לשלמי חובה משלמי נדבה, דאיכא למיפרך מה לשלמי נדבה שכן מצויין בכל השנה כולה ולפיכך טעונין, אבל שלמי חובה שאינן אלא בימים טובים בלבד לא, עולת חובה נמי איכא למיפרך מה לעולה שכן כליל, תאמר בשלמי חובה שאין עולה מהן למזבח אלא דם וחלב בלבד. ופרקינן אלא [אתיא] מבינייא, כלומר אתיא משתיהן מעולת חובה ושלמי נדבה. ושלמי חובה לב"ש לא בעי סמיכה, והתניא א"ר יוסי לא נחלקו ב"ש וב"ה על שלמי חובה שטעונין כו'. ת"ר מעשה בהלל שהביא עולה לעזרה לסמוך כו'.

ג) כ"ה בכמ"י.

מסורת הש"ס

ו) [מנחות נג:], ב) [עי' תוספות זבחים כ. ד"ה אם], ג) כ"ל מ"ז, ד) [ברכות מב. זבחים נב. מנחות נג.], ה) [תוספתא דתגיגה פ"ב], ו) [קידושין כח:], ז) [ויקרא ג], ח) ס"א ואתר, ט) [ויקרא ג], י) [ויקרא ג], כ) [ל"ל שניה],

תורה אור השלם

1. וַיִּקְרַב אֶת הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט:
ויקרא ט טז

גליון הש"ס

גמ' **אמר רב פפא ארבע** מאה שקיל. עי' נדרים מח ע"ל בכ"ן ד"ה לא שנו: **רש"י ד"ה ב"ש בו' לא** דחינן סביבה דיוקא. וק"ל לפי מה דקיימינן עתה דב"ש ס"ל סמיכה בכל בשלמי תובה גם בתול תמור דהוי עבודה בקדשים דבה וק"ל גם ביו"ט לא מיקרי משתמש בבע"ח רק הוא סמיכה בכל כתו כמ"ש רש"י בתמיהין ול"ע:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תום' ד"ה ולא גמרי וכו' דבפ' אין דורשין לר"י. נ"ב עי' פסחים פ"ט ע"ל תוס' ד"ה ולאו וכו':

מוסף רש"י

ויעשה כמשפט. בעולת תובה כתיב בויהי ביום השמיני, והכיל עולה תובה היתה לכתיב קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים, וכתיב בסמיכה תמים (מנחות צג: תכת"י). **למד על עולת חובה שטעונה סמיכה.** כגון שלי דמילואים, ועולת קרבן יחיד ולדורות. תכ"ס. ג. משמיני למילואים שהיא קרבן ציבור ולפי שעה. שם.

מוסף תוספות

א. דלעיל מינה (ויקרא ט, טו) כתיב ויקרב את קרבן העם. תכ"ס. ב. דהיינו עולת המילואים שהיא ציבור ושעה, וילפינן לה מעולת נדבה דפרשת ויקרא שהיא קרבן יחיד ולדורות. תכ"ס. ג. משמיני למילואים שהיא קרבן ציבור ולפי שעה. שם.